

دانشگاه علوم پزشکی مشهد
دانشکده پرستاری و مامایی

موضوع تدریس: سمینار در تحقیق

شماره درس : ۱۶۵۳۱۷۰

واحد درسی: ۰/۵ واحد نظری و ۱/۵ واحد عملی

مدت تدریس: ۹ ساعت نظری- ۵۱ ساعت عملی

پیشنیاز: آمار حیاتی پیشرفته، روش تحقیق

گروه هدف: دانشجویان ترم ۲ مقطع کارشناسی ارشد مامایی

گروه مدرسین: دکتر ناهید جهانی - دکتر سمیرا ابراهیم زاده - دکتر فاطمه کریمی

مسول درس: دکتر ناهید جهانی

محل اجرا: دانشکده پرستاری و مامایی مشهد، چهارشنبه ۱۳-۱۰

هدف کلی:

این درس به منظور رشد بینش و تواناییهای دانشجویان در تهیه و تنظیم پروپوزال طرح پژوهش و نقد مقالات تحقیقی ارائه می گردد. دانشجو در طی این درس با نحوه طراحی یک پژوهش بر اساس منابع علمی و مطالب آموخته شده در درس روش تحقیق آشنا می گردد و باید بتواند با گذراندن این واحد درسی با افزایش آگاهی خود در زمینه پژوهش، یک طرح پژوهشی را طراحی، ارائه و اجرا نماید. همچنین، دانشجویان با روش بررسی و نقد گزارشهای پژوهشی انتشار یافته آشنا شده و قادر خواهند بود یک مقاله پژوهشی را بر طبق اصول علمی، نقد و بررسی نمایند.

اهداف اختصاصی:

در پایان درس از دانشجو انتظار می رود:

۱. دانش آموخته شده در زمینه روش تحقیق، گامهای اساسی در فرایند تحقیق، انواع روش تحقیق را افزایش دهد.
۲. سه موضوع تحقیق را انتخاب و با استدلال معیارهای انتخاب، امتیاز دهی نماید.
۴. بر طبق اصول تدریس شده یک عنوان پژوهشی انتخاب و نوع پژوهش خود را تعیین نماید.
۵. محتوی و ترتیب بیان مسأله را شرح دهد.
۶. یک بیان مسأله را نقد و اجزای آن را مشخص نماید.
۷. بیان مسئله خود را در ارتباط با موضوع انتخاب شده بنویسد.
۸. اهداف پژوهش خود (هدف کلی و اهداف ویژه) پژوهش خود را بنویسد.
۹. فرضیه و یا سوالات را تعریف نماید و متناسب با پژوهش خود فرضیه و یا سوال بنویسد.
۱۰. تعریف نظری و عملی متغیرهای تحقیق و پیش فرض های خود را بنویسد.
۱۱. مرور متون را تعریف کرده، اهمیت و اهداف آنرا شرح دهد.
۱۲. دو مرور مربوط به عنوان پژوهش خود را تدوین کند.
۱۳. چارچوب پژوهش و اهمیت آن را شرح دهد.
۱۴. چارچوبی متناسب با عنوان خود بنویسد.
۱۴. انواع طرح تحقیق را شرح دهد.
۱۵. بر اساس اهداف پژوهش خود طرح تحقیق مناسب را مشخص کند.
۱۶. جامعه و نمونه پژوهش و روش نمونه گیری را تعریف کند.

۱۷. جامعه، نمونه، روش نمونه گیری، روش جمع آوری اطلاعات پژوهش منتخب را بنویسد.
۱۸. روایی و پایایی ابزار اندازه گیری پژوهش خود را مشخص نماید.
۱۹. متغیرهای پژوهش خود را بنویسد.
۲۰. نحوه برخورد با متغیر مخدوش کننده را در تحقیق مورد نظر بیان کند.
۲۱. محدودیتهای تحقیق را تعریف کند.
۲۲. محدودیتهای تحقیق مورد نظر خود را بنویسد.
۲۲. روش تعیین حجم نمونه را شرح و در مطالعه مشخص نماید.
۲۳. روشهای آماری پژوهش خود را تعیین کند.
۲۴. یافته های مطالعه خود را با جدول دسته بندی نماید.
۲۵. آزمون های مناسب در فصل چهار را مشخص نماید.
۲۶. تفسیر یافته ها و بخش های آن را تعریف و در پژوهش حاضر ارائه نماید.
۲۷. نقد یک مقاله منتشر شده را ارائه نماید.

فهرست محتوا و ترتیب ارائه درس

هفته	موضوع	مجری
اول	معرفی درس و ارائه طرح درس به دانشجو و تعیین تکلیف جلسه بعد	کلیه اساتید
دوم	ارائه موضوع تحقیق با جدول امتیازات از سوی دانشجویان	دانشجو و اساتید
سوم	ادامه جلسه قبل و تصویب عنوان پژوهش هر دانشجو برای درس سمینار	دانشجو و اساتید
چهارم	- ارائه بیان مسأله تحقیق بطور مجمل تیوری توسط دانشجو با هماهنگی استاد مربوطه - نقد یک مطالعه توسط دانشجوی ارائه دهنده	دانشجو و دکتر جهانی اساتید (پور اسماعیلی)
پنجم	- ارائه اهداف/ سوالات/ فرضیات و پیش فرض تعاریف نظری و عملی (تئوری) و - ارائه بیان مسأله توسط دانشجویان	دانشجو و استاد مربوطه اساتید (دین محمدی)
ششم	- ارائه متون تحقیق (تئوری) توسط دانشجو با هماهنگی استاد مربوطه - ارائه اهداف/ سوالات/ فرضیات و پیش فرض تعاریف نظری و عملی (تئوری) آن توسط دانشجویان	دانشجو و استاد مربوطه اساتید (پرنوی)
هفتم	ارائه ی چارچوب مطالعه توسط دانشجو با هماهنگی استاد مربوطه - ارائه متون تحقیق مطالعه دانشجویان	دانشجو و استاد مربوطه اساتید (ارمغان)
هشتم	ارائه فصل سه (طرح تحقیق- جامعه - نمونه - روش تعیین حجم نمونه و نمونه گیری توسط دانشجو با هماهنگی استاد مربوطه) (قسمت اول) - ارائه ی چارچوب مطالعه توسط دانشجویان	دانشجو و دکتر ابراهیم زاده اساتید (اسکندری)
نهم	ارائه فصل سه (متغیرها، ابزار روایی و پایایی و روش کار توسط دانشجو با هماهنگی استاد مربوطه) (قسمت دوم) - ارائه مطالب جلسه قبل بصورت عملی توسط دانشجویان	دانشجو و استاد مربوطه اساتید (ایمانی)
دهم	ارائه فصل سه (متغیرها، ابزار روایی و پایایی و روش کار توسط دانشجو با هماهنگی استاد مربوطه) (قسمت سوم) - ارائه مطالب جلسه قبل بصورت عملی توسط دانشجویان	دانشجو و استاد مربوطه اساتید (طیوسی)
یازدهم	ارائه یافته های پژوهش (آزمون ها و یافته ها) و توسط دانشجو با هماهنگی استاد مربوطه (قسمت اول) - ارائه مطالب جلسه قبل بصورت عملی توسط دانشجویان	دانشجو و دکتر کریمی اساتید (ریاضی)

دوازدهم	ارائه یافته های پژوهش (آزمون ها و یافته ها) و توسط دانشجو با هماهنگی استاد مربوطه (قسمت دوم)	دانشجو و استاد مربوطه اساتید (زهرایی)
سیزدهم	ارائه بحث توسط دانشجو با هماهنگی استاد مربوطه	دانشجو و استاد مربوطه اساتید (محمدی)
چهاردهم تا هفدهم	ارائه کلی پورپوزال دانشجویان به همراه نقد یک مقاله	کلیه اساتید

روش تدریس

با توجه به مجازی بودن تدریس، کلاس دانشجویان در دو گروه مجزا و به صورت همزمان برگزار می شود. تعداد جلسات و مباحث ارائه شده در دو کلاس یکسان می باشند. در هر کلاس در ابتدای هر جلسه، یکی از دانشجویان به مروری بر یکی از مباحث روش تحقیق با استفاده از سخنرانی و پرسش و پاسخ یا استفاده از روش های فعال تدریس طی ۲۰-۱۵ دقیقه خواهد پرداخت. با استفاده از فن پرسش و پاسخ و روش های فعال تدریس سایر دانشجویان تشویق می شوند تا اطلاعات خود را درباره فرآیند تحقیق بیان کنند. از این طریق دانشجویان قادر خواهد بود، ضمن شرکت فعال در کلاس، تفکر نقاد را در خود پرورش داده و عقاید خود را در کلاس بیان نمایند. اصول نقد و بررسی نیز در کلاس مطرح گردیده تا از این طریق توانایی نقد پژوهش علمی در دانشجویان رشد و توسعه یابد.

۱- مساله گزینی :

دانشجویان باید یک مساله قابل پژوهش را در زمینه خدمات مامایی، که برگرفته از یکی از مشکلات و موضوعات دارای اولویت و مهم مامایی است را برگزینند. در طی این دوره، دانشجویان موظف به تهیه و ارائه یک پروژه می باشند. بدین منظور سه مساله پژوهشی که مورد علاقه آنان می باشد را در نظر گرفته و سپس با مراجعه به منابع مختلف علمی و مشورت با افراد صاحب نظر، مساله را بررسی کرده و پس از اولویت بندی آنها بر اساس معیارهای انتخاب عنوان پژوهش، تصمیم نهایی خود را در مورد انتخاب یک مساله پژوهشی اتخاذ می نمایند.

۲- شرکت فعال در ارائه مطالب :

- دانشجویان طی جلسات کلاس، مروری بر مطالب درس روش تحقیق خواهند داشت. بدین نحو که در هر جلسه یک دانشجو مبحث تعیین شده از درس روش تحقیق را ارائه خواهد داد.
- دانشجویان بعد از جلسه مرور درس، تمرینات درس تعیین شده را که با مشارکت همگروه خود تکمیل نموده اند بطور شفاهی (با استفاده از power point) به کلاس ارائه خواهند داد.
- ارائه کتبی تمرینات : دانشجویان یک هفته پس از ارائه شفاهی، بخش مربوطه از پروژه خود را تدوین و به صورت کتبی به استاد خود تحویل خواهند داد .

۳- ارائه شفاهی طرح پژوهشی نهایی:

• دانشجویان باید فرم نهایی طرح پژوهشی پیشنهادی خود را با بکارگیری نظرات و پیشنهادات داده شده در ۲۰- ۱۸ صفحه تنظیم و در موعد مقرر بطور شفاهی (با ارائه power point) به کلاس ارائه دهند.

۴- ارائه کتبی طرح پژوهشی نهائی :

• دانشجویان باید پس از ارائه شفاهی طرح پژوهشی، با رعایت آیین نگارش و بر اساس نظرات و پیشنهادات اصلاحی، طرح پژوهشی خود را اصلاح و آنرا در طی یک هفته به استاد خود تحویل نمایند.

۵- ارائه نقد و بررسی :

• دانشجویان پس از انتخاب یک مقاله تحقیقاتی آن را بر طبق اصول آموزش داده شده نقد نموده و به صورت کتبی در موعد مقرر تحویل نمایند.

ارزیابی :

✓	حضور منظم در کلاس، شرکت فعال در بحث‌های کلاسی و نقد تکالیف دیگران	۱۰ درصد نمره کل
✓	تدریس یکی از مباحث روش تحقیق	۱۰ درصد نمره کل
✓	ارائه شفاهی تمرینات هر بخش	۱۵ درصد نمره کل
✓	ارائه کتبی تمرینات هر بخش هبصورت منظم و اصلاح آنها	۱۰ درصد نمره کل
✓	ارائه شفاهی طرح پژوهشی و دفاع مستدل از آن در پایان دوره	۳۰ درصد نمره کل
✓	نگارش و ارائه گزارش نهائی طرح تحقیق خود در زمان مقرر	۲۰ درصد نمره کل
✓	نقد یک مقاله تحقیقی	۵ درصد نمره کل

منابع

۱. گرو، سوزان، برنز نانسی، گری جنیفر. روش تحقیق پرستاری. ارزیابی ترکیب و تولید شواهد ترجمه دهقان نیری. نشر اندیشه رفیع. ۱۳۹۴.
۲. حجتی حمید، شریف نیا حمید. روش تحقیق و آمار پرستاری. ویراست دوم، تهران نشر، جامعه نگر ۱۳۹۳.
۳. دهقان نیری، ناهید، روش تحقیق پرستاری. تهران. اندیشه رفیع. ۱۳۸۸.
۴. آریا سپهرسمیرا، اصول پایه روش تحقیق در علوم پزشکی، تهران: نور دانش ۱۳۸۶
۵. عابد سعیدی ژیللا، امیر علی اکبری صدیقه. روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت. تهران: بشری، ۱۳۸۲
۶. جان بست. روشهای تحقیق در علوم تربیتی و رفتاری. ترجمه حسن پاشا شریفی و نرگس طالقانی. تهران: نور حکمت ۱۳۷۶
۷. حافظ نیا، محمد رضا. مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی. تهران: طبیب، ۱۳۷۸.
۸. دلاور، علی. روش تحقیق در روانشناسی و علوم تربیتی. تهران: ویرایش اول، ۱۳۸۰.
۹. دمپسی. تحقیق در پرستاری. ترجمه مهوش صلصالی و همکاران. تهران: بشری، ۱۳۸۲.
۱۰. رضایی امیر. پایه های تحقیق و پژوهش در علوم پزشکی. تهران: بشری-تحفه، ۱۳۸۵.
۱۱. ستوده مرام، اسفندیار، دژکام، محمود، زعیم، مرتضی. تحقیق در سیستم های بهداشتی. تهران: انتشارات معاونت پژوهشی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۱۳۷۶.
۱۲. دوسون، بت و تراپ، رابرت. آمار پزشکی ترجمه علی اکبر سرافراز و کامران غفارزادگان. انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد ۱۳۷۷.

13. Grove SK, Burns N, Gray JR. **Understanding nursing research: Building an evidence-based practice**: Elsevier Health Sciences; 2015

14. Burns N, **the practice of nursing research conduct critique, and utilization**. 6nd ed. Saunders, 2010.

- 15-Boswell C, Canon S. **introduction to nursing research incorporating Evidence- Based practice**. Jones and Bartlett publishers, 2007.
16. Culett E, Bulff R. **Principles and practice of research in midwifery**, Bailliere Tindall, Edinburgh, 2000.
- 17.Dempsey P, Dempsy A. **using nursing research : process, ritical evaluation**, Lippincott, Philadelphia, 2000.
- 18.Lobiondo W. **Nursing research: method's, critical appraisal and utilization**. Mosby, 2002.-
- 19.Macnee CL, Mccabe S. **Understanding nursing research**. Lippincott Williams &Wilkins, 2008.-
20. Polit DF, Beck CT. **Nursing research: Generating and assessing evidence for nursing practice**: Lippincott Williams & Wilkins; 2012
- 21.Polit D , Tatano Beck C. **Essentials Of Nursing Research: appraising evidence for nursing practice**. Lippincott, Williams and Wilkins, Philadelphia, PA; 2014
22. Walliman N, **your research project: A step by step guide**, SAGE, London, 2001
23. Waltz CF, Strickland OL, Lenz ER. **Measurement in nursing and health research**: Springer .Publishing Company; 2005

